

ACC. N:R M. 13737:1-8.

Landskap: Skåne Upptecknare: Bengt Salomonsen, Lund
Härad: Herrnstad Berättare: Ernst Ljögren, Baldninge
Socken: Baldninge Berättarens yrke: Smedmästare
Uppteckningsår: 1955 Född år 1893 i Baldninge

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-8. Lu F 73.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 13737:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Godsen var frögångare framför alla andra. Tidens
andor har gjort sitt, man försökte följa med sin tid.
Två bönder i medd:s ungdom hade slättermaskin, de
högg åt andra och så. Klösar och gammaldags harvar
avlöstes av kultivatörerna för omkring 50 år sedan. End.
medd:s fader kom den första slättermaskinen. 1905
kom den första självbindaren till gården. Staden,
Lystad, var avsättningsplatsen för jordbruksprodukter-
na. Korna fick ledas till stan när de skulle
säljas till slakt. Det tog en hel dag. Mycket bränn-
höns till Lystad, det var en av böndernas
skyldigheter. Herrskap eternerade från inte bönder.
Inget umgänge med stadsbor, mer än med in-
flyttade barn och med handelsmannen. Man
fick vara sparsam med kontanterna. Det enda
man fick in kontanter på var mjölk. Avlöning-
ar in natura har inte helt upphört och för
stallfolk upphörde den för en 15 år sedan. I Bald-

ringe fanns det handlare redan för en 70-80 år sedan. Handelsboden låg norr om Baldringe gård. Handlaren hette Rasmus (Nilsson) Handlare. Han förde det allra nödvändigaste, det enda nya den handeln förde med sig var att handlaren hade hand om posten. Inga nya varor kom, det blev salt sill, haffe och socher. Byastämmorna upphörde för 80 år sedan vid skiftet (Smedjan har varit utflyttad i 80 år). Två byahorn av järn finns bevarade i Baldringe ~~ten~~ hos medd, som har hört talas om ytterligare ett och om byalidan. Aldermansgille har funnits. För 50 år sedan slutade de att använda ringströven. - Tröskföreningen började i Baldringetorp 1906. Det var en Thermanius trösk som drevs med rädljemotor. 3 tröskföreningar finns ännu kvar. Innan gagnade man hästvandrings till tröskorna och dessförinnan pleijel. Ett ställe höll på länge med pleijel. - Konst gödning började man med

för knappt 50 år sedan. Man ville ha större grödor. Gården hade ånglokomobil. Ångtröskor har funnits så länge medd. kan minnas. Far berättade att det fanns otdragen vandring för 80 år sedan vid Buldringe gård. Farfadern plöjde med ett par stutar och ett par hästar. Fadern (f. 1857) hade ofta skott skada. Medd. har endast skott en halt tjur. Cirkulationen är större, blövern har ändrat de gamla vägarne. För 50 år sedan hade ett enda ställe betor, det var inte allmänt. Man hade fröderbetor, men nu har man rosenbetor. För 25 år sedan hade några ställen frö, svår- och mjölkproduktionen slutar nu nästan helt stades mängden; så var det inte för. Då hade man mycket äng. Hela Ållshög låg i äng. - Dikningen har gjort mycket. Längre tillbaka i tiden talade far om fanns det sländriken och när medd. var påg fanns det

mycket öppna diken, nu är det rödiken. För
50 år sedan bröjades man med nya redskap. 1924
var det allmänt att man köpte bindare. När
den ene fick skulle den andre ha. Upplysnings-
verksamheten blev större. Det var inte så allmänt
att man besökte lantmannaskolor. Tidsningar-
na var bra läromästare. Vägarna bättre
de vägarne. För lagade var orli en sin väg-
bit. Bysvägarne bestod mest av två hjulspår.
Landsfiskalen avrymde vägarne. I gamla
tider hade man bälstervagnar och fjädrar
på sätet. För prat om att han skulle till Van-
stad för att lära sig att smida vagnsfjädrar.
Så blev det främmande ~~och~~ vagnar, också bilar. 1893
anlades järnvägen. Det blev betwänare resor
till Lystad. Postgång från Högskid stn. till Hög-
stad gård, först gick postmännen till fots sen
fick han häst och vagn. Det var värdaren på

Gården som sysselsattes som postman på dagarna. -
Gästgivargård har det inte funnits, men gick
till Benesta' hem och köpte brännvin. Något
slag av hemstörd förekom inte. - Äiden har
man ännu. Ändel användes på huden. När an-
vändes det mest vid pantoffelsättningen. Många trä-
äiden finns kvar. Många gamla gamla plogar har och
gås fortfarande om till äiden. Överens plogarna
gjordes av smederna, som köpte ännen till dem.
Medd's fader gjorde tillsammans med en släkting häste-
rion av trä. Medd. har sett en träplog avsedd att
dras av studa vid gården. Hvarne hade
piumar av trä och järn. Träbågar till hvar-
na när medd. var påg. Alla hantverkare
utom smederna har lämnat bygden. När medd.
vörfade vid gården fanns det 8 par hästar. Det
fanns 650 personer för 36 år sedan nu knappast
300, de drar till samhällena. Det gamla stäi

inte kon, men har de flesta vatten inne. När medd.
var på guppshåll man såg i stuan, där åt och drack
man och där låg familjen. Så ändrade man så
att köket kunde användas som dagligstuga. Stuan
stod då fön. De har gjort rum, särskild sängkammare,
eftersom de sett hur andra hade det. Man köpte
med ett högt malmrumsmöbler och buffett. Vad
medd. kon komma ihåg hade man gardiner
och tyger, men tegelgolv överallt, vilka sandades
och ströddes med hackat enersis. Kakelugnar fanns
men de ranns och man bodde i rummet. För
lagade man maten på krusade grytor i gruvan el.
i kakelugnen. De skaffade nya krusgeråd. För
hade man hoppar, senare kon gjuljärnet. Kaffe-
belen var av hoppar men den var med i många
år. I gamla tiden använde man sitt fläsk och
åt inte stega. Brännvin drack man och druck
bryggde man gjär. Man gjorde gjär ost, ostskåpen

hängde på väggarna. De släkte själva till jul, på
och söm. Ibland köpte man nydakt. - Efter krigit
blev det bättre och de ären glömdes fort. Bröllop för i
tiden varade i tre dagar. För 15 år sedan började man
ha Begravningsmiddagarna utanför hemmet. Presen-
ter brukades inte för, i stället hade man förmå-
ss. mjölk och smör. Man skickade någon eller
gick man själv när man skulle brida till gille.
1902 var man 2 om att köpa en present, en
bringare i 1,50, som bröllopspresent. Nya möjen,
det var dansbanorna. De samlades i byn och
hade legor, häglor och dans. En morbror till
medd. sade att dansen till midnatten om pingst
i Böghult var de enda möjerna man hade på
året. De som tjänade på ställen var som en
familj med husbondefolket. De som inte stannade
mer än ett år på en plats, hölls inte mycket
för. Hantverksare och bönder är beroende av

saranda och förhållandet har inte förändrats mycket.
Tidning köjde man hålla när handlarer kom.
Medd. har alltid haft tidning och innan både man
och si lptads allehande och hanske lptadposten.
Böcker har alltid funnits i hemmet. Medd:s fader var
med i en sångförening under skollärarens ledning för omkr. 80
år sedan - Vistböcker och fotoalbum är gamla i hemmet,
alltsedan fotografieringen kom på modet. De enda gånger
man berättade var vid kyrkan och ibland på jillen. De
gamle tal om öresmekliga väsen, det var lyftegubbar
och maran - Skola har funnits i Baldringe sedan
länge. Medd:s fader har gått där. De fick mycket pryl
där. Man går inte i kyrkan mycket mer. Radion
har inverkat på kyrkogången. När medd. var på hände
det att kvinnorna gick kyrkogång eller barnfödsel. Här
har inte varit någon värdhet. Baldringeborna har
följt med sin tid även i moraliskt hänseende.